

ac medicavit ab originario vulnere; ac Sacratissima Virgini adfuit sponfus, ut myrthæam reservans, ac custodiens à tali humana plaga. Huc advoco, quod appolite dixit Philippus Abbas lib. 1. in Cantic. Omnes nos nascimur propagine vitata ex Adami stirpe hac una sola Virgo Maria, sine ullo vulnere medicamine integra, & sana processit.

48. Mirifice loquuntur inter se Divinus sponfus & sponsa. Cantic. 1. n. 15. & 16. Ecce tu pulchra es amica mea, ecce tu pulchra es... Ecce tu pulcher es dilecte mi, & decorus: lectulus noster floridus: Ecce sponfus, & sponsa mirifice de pulchritudine laudantur, sed quid floridus lectulus ad utriusque pulchritudinem facit? Quænam est hæc pulchritudo, quam florida lecti venustas sic adornat; Valdè ad rem nostram prædicta verba Canticorum exponit Galatinus lib. 7. cap. 5. Ecce tu pulchra es amica mea... Ecce tu pulcher es dilecte mi, &c. Quænam ego absque originali labe concepta sum, ita tu quoque amicus meus: & idcirco pulcher es & formosus: lectulus noster, id est conceptio nostra, est florida, & odorifera absque peccati corruptione: O præclara de Conceptione pulchritudo, de qua mater Virgo Filium Deum amulari dicitur, ad maximè applicandam puritatem conceptionis Virginis, lectulus noster, id est, conceptio nostra, est florida, & odorifera, absque peccati corruptione. Sed cur conceptio utriusque dicitur lectulus? lectulus est ille, de quo sponfus exit, & procedit. Psalm. 18. n. 6. Tanquam sponfus procedens de Thalamo suo: Ex radice Hebraica, & Græca legi potest, Procedens ex lectulo suo, Conceptio filii, ac matris dicitur lectulus floridus, ac odoriferus absque corruptione peccati. Filius procedit ex lectulo florido ac odorifero ac sine patris, cooperante Spiritu sancto, Mater vero procedit ex humana natura non infecta fetore peccati, sed ut ex lectulo florido, ac odorifero divinæ gratiæ, cœlestium donorum interveniente superno auxilio in sua conceptione absque corruptione peccati. Lectulus noster, hoc est conceptio nostra, est florida, & odorifera absque corruptione peccati. Et comparatur utraque conceptione, non per æqualitatem; nam Christus conceptus est absque corruptione peccati per naturam, utpote verus Filius Dei, Virgo concepta est absque corruptione peccati per gratiam; tamen utraque dicitur lectulus floridus, ac odoriferus similitudinariè, ut maximè explicetur, quam pura, & sancta fuerit Virginis conceptio.

Galatinus lib. 7. cap. 5. Ecce tu pulchra es amica mea... Ecce tu pulcher es dilecte mi, &c. Quænam ego absque originali labe concepta sum, ita tu quoque amicus meus: & idcirco pulcher es & formosus: lectulus noster, id est conceptio nostra, est florida, & odorifera absque peccati corruptione: O præclara de Conceptione pulchritudo, de qua mater Virgo Filium Deum amulari dicitur, ad maximè applicandam puritatem conceptionis Virginis, lectulus noster, id est, conceptio nostra, est florida, & odorifera, absque peccati corruptione. Sed cur conceptio utriusque dicitur lectulus? lectulus est ille, de quo sponfus exit, & procedit. Psalm. 18. n. 6. Tanquam sponfus procedens de Thalamo suo: Ex radice Hebraica, & Græca legi potest, Procedens ex lectulo suo, Conceptio filii, ac matris dicitur lectulus floridus, ac odoriferus absque corruptione peccati. Filius procedit ex lectulo florido ac odorifero ac sine patris, cooperante Spiritu sancto, Mater vero procedit ex humana natura non infecta fetore peccati, sed ut ex lectulo florido, ac odorifero divinæ gratiæ, cœlestium donorum interveniente superno auxilio in sua conceptione absque corruptione peccati. Lectulus noster, hoc est conceptio nostra, est florida, & odorifera absque corruptione peccati. Et comparatur utraque conceptione, non per æqualitatem; nam Christus conceptus est absque corruptione peccati per naturam, utpote verus Filius Dei, Virgo concepta est absque corruptione peccati per gratiam; tamen utraque dicitur lectulus floridus, ac odoriferus similitudinariè, ut maximè explicetur, quam pura, & sancta fuerit Virginis conceptio.

Conceptio Virginis fuit lectulus floridus, & odoriferus omni virtute.

QUÆSTIO XI.

Quare in Sacratissima Virgine præter Sacra Scripturæ morem scribitur Suprema dignitas matris Dei, absque eo quod illius excellentissima merita referantur?

49. Profunde notat Albertus homil. 2. de Annuntiatione, jam alibi à me datus, quod solemnitas sit scripturæ consuetudo, quod antequam præclari viri à Deo ad magnas di-

gnitas sublimati dicantur, prius illius facta nobis proponuntur, ut inde aperte demonstratur, quam apta, & conveniens erat dignitas tantis meritis; sic & Noe, antequam totius generis humani constituatur Prototypus, de eo nobis narrat scriptura Genes. 6. n. 8. Noe vir iustus atque perfectus fuit in generationibus: Antequam Abrahamus destinaretur Pater Æterni Verbi incarnati, In semine tuo benedicentur omnes gentes: Genes. 22. num. 18. Multipliciter probatur à Deo, ut exeat de terra sua, & cognatione sua, ac ut unigenitum filium suum Isaac in holocaustum offerat. Sic & Joseph antequam assumeretur ad gubernacula totius Ægypti: Tu eris super domum meam: Genes. 41. n. 41. multas & magnas ærumnas sustinuit, à vestibis expositus mittitur in cisternam, venditur ut captivus, & ut reus incarcerationis. Similiter & Moïses, priusquam totius populi Israëlitiæ esset creatus Dux, multas contrarietates, & adversitates perpeffus est cum Pharaone, ut veluti quoddam contentiosum bellum videatur; eodem fere modo, David cum Saule antequam ad coronam regni everheretur.

At in Beatissima Virgine Maria, in qua excellentiora merita super omnes puras creaturas effulserunt; primum, quod de ea in toto testamento novo scribitur, est suprema maternitatis Dei dignitas. De qua natus est Iesus: Cur hic invenitur stylus, & totius scripturæ methodus? Cur non prius commemorantur excellentissima illius merita, & postea scribitur dignitas, ut in aliis? Citatus Albertus Magn. Dignitate comprobatur meritum: merita aliorum magnorum virorum, ut Noe, Abrahami, Joseph, Moïses, Davidis, ac aliorum, valent humanis verbis explicari, ac declarari. At merita Sanctissimæ Virginis sic transcendunt omnem humanum captum, ut nulla nobis sint verba, nulla methodus, ac phrasid loquendi, quibus illa explanare, ac etiam indagare valeamus: Dignitate comprobatur meritum: Ex ipsa ergo suprema dignitate matris Dei sunt à nobis conjecturanda; ipsa dignitas est suprema, & maxima, quæ uni puræ creaturæ potest dari: ergo & merita cum debeant esse proportionata dignitati, debent suprema, & maxima consistere & inveniri.

Christus D. ait Matthæi 7. n. 16. Ex fructibus eorum cognoscetis eos: Ex fructu, quem nobis dedit Sanctissima Virgo Maria Christum Jesum scilicet cognoscitur, qualis, ac quam sublimis meritis ipsa sit. D. Damascen. serm. 47. de Nativitate, ait de ipsa Deipara. Clara proavorum titulis, sed incomparabiliter clarior generositate prolis. Filia quidem Regum, sed mater Regis Regum: & Petrus Damianus ser. 47. qui est 3. de natiuitate, ait de ipsa. Parians Parians, Oriens Orientis: fons fontis vivi, Oriens principii: Richardus Victorinus in Psal 71. ait: O Richard. puritas mentis! o fecunditas ventris! O summa puritas; o singularis fecunditas, quam beatus fructus ventris, tam gloriosa puritas mentis. Perbellè dictum! ex fructu ventris, filio nempe Dei censenda est puritas, integritas, ac sanctitas mentis; Tam excellæ sunt prærogatiuæ gloriosæ Virginis Mariæ, gratiarum privilegia præpropterea sanctitas, ac sydereus puritatis nitor, quod non ex alio in Beatissima Virgine sit conjecturandus, ac investigandus, quam ex unigeniti

Genes. 6.

Genes. 22.

Genes. 41.

50.

Merita B. Virginis non possunt explicari, sed ex dignitate inferri, & investiganda.

51.

Damascen.

Damian.

Richard. Vict.

Ex fructu ventris puritas, ac sanctitas Virginis colligenda.

geniti Filii Dei incarnati Conceptione. Quam beatus fructus ventris, tam gloriosa puritas mentis.

52. Angelus in felicissima Annuntiatione ait Virgini Mariæ: Spiritus sanctus superueniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi. Richardus de S. Laurentio lib. 12. de laudibus Virginis: Per umbram hanc, per quam Spiritus sanctus super Virginem Mariam venit, intelligit Corpus Christi hypostaticè vinculo unitum Divinitati. Nam sicut umbra tegit, & cooperit aliquid, sic caro Christi ejus divinitatem cooperit, ac tegit; sic ait præfatus Richardus: Et virtus Altissimi obumbrabit tibi, quia in te accipiet, id est, carnem levem, & à peccato immunem: Umbra enim figuram habet corporis, sed non corruptionem: Christi caro hypostaticè Deo unita, Mariæ umbra, nominatur; nam à Maria talem umbram, seu carnem habet Dei verbum, Christi caro à peccati corruptione immunis. De paræ umbra est, qua ab Spiritu sancto obumbrata, formam delineat Christo Deo: Umbra enim figuram habet corporis: Corpus, quod umbram habet, semper splendet, & luce fulget; per umbram corpus agnoscitur, umbra corporis mensura est, individualiter corpus sequitur, à quo separari nequit. Cupis nosse, quanta & qualis sit Maria, ex ejus umbra deprehendes, ac cognosces: umbra corporis mensura est, & corpus incorruptibiliter figurat, umbra corpus individue sequitur; sic Christus Mariam, & sic inter se sunt connexi, ut nequeant inter se separari, nec unum sine alio bene cognosci; nam res per suam figuram, ac umbram deprehenditur, & noscitur.

Res per nullum aliud melius cognoscitur, quam per suam umbram, ac figuram, sic & Virgo non potest bene cognosci, nisi per filium suum, & filius per Virginem; sic & mater Virgo filium suum alloquitur, Dilectus meus mihi, & ego illi. Cantic. 2. n. 16. Tanquam si dicatur, dilectus meus totum se mihi tradidit, & ego, vicissim libentissime à te totam trado illi; quare, quod ipsa vult, & ego voleo: ipsius enim velle, & nolle, meum velle, & nolle est. Simmachus vertit, Ego ejus: ac si dicat, ego tota sum sponsi, sicut sponfus totus est mei, proindeque ipse est id quod ego sum, & totus ipse sponfus est meus, & ego tota sum illius, proindeque non tam duo quam unum, idemque esse videmur, ut explicant Ghislerius, Cornelius, & alii. Profundè considera, quod sponsa dicit, quid sit illi sponsus: Dilectus meus mihi: At quid sit ipsa sponsa illi, alto silentio premit, non ait, & ego dilecta illi, ac si hoc præ sui magnitudine, utpote ineffabile, obfignandum esse arcana taciturnitate, utpote maxime inexplicabile, ac humanis verbis indicibile. Apposuit Richardus de S. Laurentio, lib. 5. de laudibus Virginis, ait: Ipsa B. Virgo, quiddam Divinum nobis ineffabile ex Dei omnipotentia mutuavit: Unde dicit in Cantic. 2. Dilectus meus mihi, & ego illi. Quid autem sit illi dilectus, & illa dilectus, non dicit, quia id tantum est, quod ad ipsum explicandum, verba deficiunt, & istud insortabile est viatori, quia credere præcipimur: dicere prohibemur. Sic Beata Deipara jure maternitatis quiddam Divinum, & ineffabile ex Dei omnipotentia mutuavit; Quid sit illa dilectio Sylvera in Evarg. Tom. V. 1.

Christus dicitur umbra Mariæ, quæ per ipsum cognoscitur & mensuratur.

53. Cantic. 2.

Quid sit Virgo Maria Filio Dei ineffabile.

Richard. S. Laurent.

non dicit, quia id tantum est, quod ad ipsum explicandum verba deficiunt. Valde enim inscrutabile, ac omnino ineffabile, quid mater Virgo Filio Dei sit: tantum autem & tam sublime est, ut nulla humana mens valeat declarare. Sed tantum Divinæ Sapientiæ sit reservatum.

QUÆSTIO XII.

Quare Evangelista in tres tessaradecades omnes generationes divisit, & id valde signatè admonuit.

A It Text. n. 7. Omnes itaque generationes ab Abraham usque ad David, generationes quatuordecim, à David usque ad transmigracionem Babylonis quatuordecim, & transmigracione Babylonis usque ad Christum generationes quatuordecim. Hanc quæstionem late tractavi tom. 1. lib. 1. c. 2. q. 4. Ubi plusquam octo rationes adduxi. Nunc adde.

Primo Theophilactus ait: In tres ordines Evangelista distribuit generationes, ut monstraret, quod judæi, sive a iudicibus gubernarentur, ut qui usque ad David: sive à Regibus, ut qui usque ad transmigracionem: sive a sacerdotibus, ut qui usque ad Christum; nihil tamen in virtute profecerunt, ut qui opus habuerunt vero & iudice, & Rege, ac sacerdote, qui est Christus. Ecce alte exprimitur summa necessitas incarnati Verbi. Nam populus Hebraicus sub iudicibus multa idololatria laborabat. Præfunt Reges, qui majori imperio populum potentia coercere valent, adhuc ibi sub Regibus multum exorbitant à Divina lege. Succedunt sacerdotes, nec morum valetudo hæctenus ægra ullo modo convaluit: ergo per omnes status misera ruina illius populi demonstratur, ut inde fiat evidens, quam necessaria erat Filii Dei præsentia ad sanitatem, ac salutem totius populi. In tres ordines Evangelista distribuit generationes, ut monstraret, quod iudæi sive à iudicibus gubernarentur, sive à Regibus sive a sacerdotibus nihil tamen in virtute profecerunt. Et opus habuerunt vero & iudice, & Rege, ac sacerdote, qui est Christus. Sic Theophilactus.

Secundo Maldonatus, quia licet in sacris litteris non sit philosophandum, tamen ex philosophia aliquid in eis colligi potest, & ait. Medici quartumdecimum diem criticum vocant, & omnium in morbis periculosissimum esse dicunt. Videtur igitur Deus congruenter naturæ decimoquarto quoque sæculo populi sui statum mutare voluisse, ut una Republica quodammodo mortua, alia nasceretur melior. Maximè inquirendum est cur Evangelista per tessaradecades numerare potius voluit, quam per aliam computationem, præsertim cum in secunda, & tertia ultra numerum quatuordecim, augere catalogum legitime potuisset, tres enim Reges prætermisit, ut denotaretur, quod maxime ægotanti, mundo salutis remedium Christus afferbat. Videbit omnis caro salutare Dei: hac de causa observat decimumquartum numerum, cum in secunda, & tertia multos omiserit. Ut mortibus talibus

54. Textus.

55. Theophyl.

Summa necessitas ad salutem, Christum advenit.

56. Maldonar.

Deus insensibilis in tempore maxime periculoso adhibet remedium.

ralibus insinuaret se velut optimum medicum advenire ad curandos depravatos hominum languores; & hac de causa criticos dies, & infirmitatis periculosissimum tempus ad salutem conferendam studiosissimè observasse.

57. Mai. 1.

Ait Deus per Isaiam 1. num. 5. super quo percutiam vos ultra addentes pravaricationem Omne caput languidum & omne cor marens. A planta pedis usque ad verticem non est in eo sanitas, vulnus, & livor, & plaga tumens, non est circumligata, nec curata medicamine, nec fota oleo: Considera, quanta observat ad emendationem populi, ne plagæ multiplicentur, quia tumor plagarum populi nullo fatus est oleo, nullo curatus medicamine: sapientes medici, cum tumorem gravem curam, non statim ferrom adhibent immaturo vulnere, sed prius fomenta adhibent, & alia medicamina, ut concoquantur tumor, & maturum scissioni ostendatur: merito ergo Deus à percussione abstinere pro remedio, ac sanitate, super quo percutiam vos. Noster D. Cyillus Alexand. lib. 1. in Isaiam: Que non erit mensura vobis satis ad emendationem. Deus sua infinita pietate, intendit sanare sui populi vulnera, cum à planta pedis usque ad verticem non sit in eo sanitas. Hoc est à rege usque ad minimum plebeium, ut explicat Glossa, adhibet voces prophetarum clamantes legem Dei, quibus sunt circumligati, adhibet pietatem & misericordiam multorum beneficiorum, & ita se habet Deus cum suo populo tanquam peritus medicus cum infirmo laborante, ut eum ad veram salutem, ac sanitatem reducat. Que erit vobis mensura satis ad emendationem.

Deus infertar medi ei se habet erga nos. d. Cyillus. Glossa.

Somnus sanctissimi Joseph.

QUÆSTIO XIII.

Pro magna laude, ac celsitudine D. Joseph dicitur, quod sit Sponsus Virginis Mariæ.

58. Textus.

Gerson.

Mater Dei, ac Domina mundi appellat. Joseph. Genes. 18. S. Enodius.

Math. 1.

Ait Text. n. 19. Cum esset desponsata Mater ejus, scil. Jesu, Maria Joseph: quod est explicatum à nobis tom 1. in Evangel. lib. 1. c. 10. per viginti tres quaestiones. Adde nunc, & rectè exclamat Gerson, serm. de Nativitate Virginis. O miranda prorsus Joseph sublimitas, o dignitas insuperabilis, ut mater Dei, Regina cæli, domina mundi, appellare te Dominum non indignum putaret. Cum Joseph dicitur Vir Mariæ, sequenti vers. Joseph cum esset vir ejus, &c. Vir autem, Dominus familiæ nuncupatur; sic Abrahamus vocatur à Sara Dominus meus: Gen. 18. n. 12. Ecce quanta sit sublimitas Joseph, ut à Regina, ac Domina totius mundi, ac Angelorum, Dominus dicatur, ac appelletur. Nam ut ait S. Enodius in vita sancti Epiphani, in persona ipsius Joseph loquentis cum Deipara, ac filio ejus. Licet parienti vobis, magis quam jubendi habuerim voluntatem, mutavi tamen per officium personam, & serviendi animum non amisi. Cum enim titulo viri, ac Patris nomine, tanquam familiæ heres, illis habebat jus principandi, ministerialia tamen, ac officia utrique libentissimè præstabat.

Sed jam altiora in majorem laudem Joseph dicamus. Ait noster Evangelista in hoc cap. 1. D. Chrysol. n. 18. Christi autem generatio sic erat, cum esset desponsata mater Jesu Maria Joseph: Ubi maximè ponderandum D. Chrysol. serm. 146. D. Hialphon. de laudibus Virginis Mariæ, quod Evangelistas ad explicandum Christi generationem temporalem, non ait, Christi generatio fuit, vel facta est; sed idem vocabulum interponit ad declarandam generationem temporalem ex Virgine Maria Joseph, quo utitur ad exprimendam generationem æternam Divini. Verbi ex Patre Deo. D. Hialphonus citatus: Non ait Evangelista, generatio Christi sic facta est, sed erat quia Christi generatio erat quod Patrem, quando generabatur ex matre, unde quod erat, semper erat, & utique ex æternitate erat. Tali vocabulo utitur Evangelista, ut denotaretur, quod generatio Christi, sic facta est in tempore, ut fuit præordinata à Deo in æternitate. Et utique ex æternitate erat, Deus ab initio ordinans incarnationem filii sui, ex toto humano genere elegit purissimam, & sanctissimam Virginem Mariam, ut esset mater filii sui incarnati: sic ex toto genere humano elegit virum sanctissimum, ac purissimum Joseph, ut esset sponsus talis Virginis, ac Pater habitus unigeniti filii. Et ideo Evangelista; cum ait: Christi generatio sic erat: illud, erat, refert ad ordinationem æternitatis, juxta Chrysologum, ac Hialphonum, statim adjungit: Cum esset desponsata mater ejus Maria Joseph. Quia sicut Virgo purissima fuit ordinata, ut esset mater Jesu, sic & sponsus illius purissimus, ac sanctissimus, ut decens erat tam purissimæ Virginis. Simon Metaphrastes orat. de educatione Mariæ, ait: Inventus est itaque Joseph, qualem quærebat ratio: Ratio ut existimo, non intelligitur humana, sed Divina. Joan. 1. In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum. Tertullian. Origenes, Caetan. & alii apud D. Hieronymum, ut suo loco citavi, legunt; In principio erat ratio, & ratio erat apud Deum: dixit ergo Metaphrastes, Inventus est Joseph, qualem quærebat ratio, nempe Divinum Verbum, Sapientia Patris, ut tanti mysterii esset fidelissimus custos, & minister. Pondera verba quære & invenire: quæ ex energia suæ significationis denotant diligens studium, & solertem diligentiam, ut denotetur, quod tantus vir Joseph, alto Dei consilio fuit electus ut esset matris suæ sponsus, illius Pater dictus, & habitus, & tanti sacramenti secretarius, præstans ministræ obsequium Matri, & Filio, & utriusque custos, & cohabitator.

59. D. Hialp.

D. Hialp.

Alto Dei consilio ex puris hominibus sanctissimus Joseph electus est.

Metaph.

Joan. 1. Tertull. Origenes. Caetan. d. Hieron.

Vis scire quantus, & qualis fuerit Joseph, cogita, quod ab Spiritu sancto electus, ut esset Sponsus, & Conjux Virginis Mariæ. Noli timere accipere Mariam conjugem tuam: Huc advoco, quod alibi dixit Gregorius Nazianz. Orat. 11. Vultis uno verbo Virum describam? Vir illius; neque enim scio, quid amplius dicere necesse sit. Sicut enim magnalia Deiparæ ex Filio Deo optimè colliguntur; sic & Joseph elogia pensitare debemus ex Maria conjugæ quali tanti conjugii magnificos appendices. Vir Mariæ est, neque scio quid amplius dicere necesse sit.

60. Nazian. Magnifica Joseph laus ex Mariano Conubio.

De copulatis conjugio ait Adamus Gen. 2. num. 24. & Christus D. Math. 19. num. 5. Erunt duo

Syrus. duo in carne una: seu ut vertit Syrus: Erunt ambo unus homo: ut explicant ibi ad cit. c. 19. Math. Abulen. q. 7. Maldonatus, Cornelius à Lapide, & nos dicemus eodem cap. 19. q. 6. itaut sit veluti una persona intima unione, & amore, ac effectu, secundum velle, & nolle: Quod optimè explicatur ex Joan. 1. 13. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, his qui credunt in nomine ejus: Qui non ex sanguinibus; neque ex voluntate carnis; neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt. Multum defudant Authores, ut ibi dixi, ut explicent, quid nomine Viri, quidve nomine carnis intelligatur. D. August. suo magno ingenio sic enodat tract. 2. in Joan. & ait: In eo autem, quod sequitur, Neque ex voluntate viri; neque ex voluntate carnis, carnem pro femina posuit, quia cum facta esset de costa Adam, dixit, Hoc nunc os de ossibus meis, & caro de carne mea. Ponitur ergo caro pro uxore, quomodo aliquando Spiritus pro merito: Non potuit D. etor præclarissimus vivaciùs explicare arctissimum unionis nexum inter conjuges, quo fiunt unum in uno homine, in unaque persona, quam dum sub metaphora corporis, seu carnis, & spiritus, seu animæ, quæ sic indiviso nexu copulantur, ut minime separari queant, quæ est summa unio, quæ datur in humanis, quandiu ipsi conjuges uniantur.

Abulen. Maldonat. Concl.

D. August.

Summa unio datur inter conjuges.

61.

Rupertus.

Una fides, & unus Spiritus in Maria, & in Joseph.

In Maria, & Joseph veluti unus Spiritus, una anima.

63.

Si Deus, qui alta, & suprema sapientia omnia in ponere; & mensura disponit, & ordinat, tam intimo, & arctissimo vinculo univit animam Joseph cum anima Sanctissimæ Virginis, plenum & evidens est, quod univit illi animam proportionatam, & valde similem ei, cum ratione vinculi matrimonii jam non sunt duo, sed unum; considera, quid sit Magnus Joseph; qui quodammodo dici potest unum cum purissima Virgine. Audi Rupertum ad hunc locum Math. Quomodo, & in quo conjugati fuerunt? Nimirum quod unus Spiritus in Maria, & in Joseph, sola illic desinitur cor-Maria, & in Joseph. Spiritus Sanctus amborum conjugalis amor, in ambobus præsidens. O prælarum, & Magnum Joseph, & Mariæ conjugium! Una fides erat amborum, ne quis eorum violaret cœlestis connubium; imò & unus Spiritus amandi, ac serviendi Deo, portatæque castitatis inviolatam servandi. In communi matrimonio unum coalescit corpus ex utroque contrahente, sunt duo in carne una. At in hoc cœlesti connubio Mariæ, & Joseph, veluti unus Spiritus, & una anima erat amborum, totus eorum affectus, & amor conjugalis erat infusus, & datus ab Spiritu Sancto, qui Divinus Spiritus totum hic cooperabatur, & in ambobus præsidens; tanquam si uterque esset plenissimum Sanctitatis consistorium, consuluisse omnium virtutum Senatus: Spiritus Sanctus in ambobus præsidens.

vino connubio Mariæ cum Joseph animis conglutinatur animo, ac si in utroque una anima, unus spiritus esset. Audi D. Bernard. D. Bernardi sermon. de S. Joseph, & ait. Quomodo potest cogitare mens discreta, quod Sanctus Spiritus tanta unione (conjugii) uniret menti Virginis aliquam animam; nisi ei virtutum operatione simillimam? Unde credo Joseph fuisse mundissimum in virginitate, profundissimum in humilitate, ardentissimum in charitate. Ex eo quod Joseph dicatur Sponsus Mariæ, inde apertè demonstratur; quod omnium virtutum, ac sanctitatum consummatè esset perfectissimus; nam Divinus Spiritus Mariæ virtuti univit animam virtutum operatione simillimam: O ineffabilis prærogativa! o eximia gloria Joseph! cum Dei matri sit simillimus in omni virtutum genere: & ut etiam Spiritus Sanctus tanta unione eum uniret menti tanta Virginis. Non dicitur unius voluntati per reciprocum amorem, sed conjugatus, ac conglutinatus menti ipsius Virginis, ut cum ejus mente semper esset in meditatione, contemplatione, ac cognitione tantorum Sacramentorum, ac Mysteriorum.

Joseph animus Virginis menti univir.

QUÆSTIO XIV.

Quare Sanctissima Deipara, dum dicitur Sponsa Joseph, non solum MARIA nuncupatur, sed etiam Mater JESU.

Text. ait n. 19. Cum esset desponsata Mater Jesu Maria Joseph: non solum dicitur Maria in hac desponsatione, sed etiam Mater Jesu. Ratio literalis, quia Evangelista intendebat hic scribere temporalem generationem per Joseph, sic supra immediatè dixit: Christi generatio sic erat. Deinde dum dicitur Sponsa Joseph, dicitur mater Jesu, ut innuere, quod, ut ait D. Bernard. homil. 2. super Missas D. Bernard: est, Porro Deum hujusmodi decebat natiuitas, quia non nisi de Virgine nasceretur, talis congruebat & Virginis partus; ut non pareret, nisi Deum; Sicut conveniens erat, quod Maria Virgo non haberet alium filium, nisi Jesum unigenitum Filium Dei, sic conveniens erat, ut ipsa Virgo Mater Jesu, nisi Virginem purissimum Joseph, alium non haberet.

64. Textus.

Decebat ut Deipara non haberet alium filium, nisi Jesum, nec sponsum, nisi Joseph.

Quid mirum, quod Virgo cum Sanctissimo Joseph tantum haberet commercium, ut pote illius Sponsa, cum Joseph cum tribus Divinis personis valde peculiare habuit commercium cum æternæ Patre, ut Joseph illius vices gerens in terris Pater Christi diceretur, ac nominaretur. Refert Divus Lucas, quod baptisato Jesu, cum ascenderet de aqua, cap. 3. n. 22. vox Patris de cœlo facta est: Tu es filius meus dilectus, in te complacui mihi: & immediatè sequenti n. 23. subdit Evangelista: Et ipse Jesus erat incipiens annorum triginta, ut putabatur. filius Joseph. Quid tam

65. Joseph commercium habuit cum Patre æterno. Luc. 3.